

Close-up van de reconstructie van de mosasaurus

BEN VAN ARKEL

NATUURHISTORISCH MUSEUM MAASTRICHT

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht bevindt zich binnen de oude stadsmuren van Maastricht. Bij aankomst vallen direct de grote bronzen deuren op. De uitstekende vogellijven, vissen en planten in de deuren symboliseren de versteende natuur.

Het museum is opgericht in 1913. Net als andere musea uit die tijd, was het museum een plek waar liefhebbers hun verzameling aan elkaar tentoonstelden. Tegenwoordig beheert het museum collecties over de geologie, paleontologie, entomologie en botanie. Van de ruim 550.000 objecten, zijn er ruim 1000 type-exemplaren aanwezig. Een deel van deze collecties is

te bewonderen in de permanente en tijdelijke exposities.

EEN REIS DOOR DE TIJD

De vaste opstelling toont de geologische geschiedenis van Zuid-Limburg. De tijdreis begint zo'n 400 miljoen jaar

geleden, toen het tropische Zuid-Limburg ongeveer ter hoogte van Suriname lag. Uit het Krijt zijn resten van mosasauriërs te zien die afkomstig zijn uit de kalklagen van Zuid-Limburg. Van de eerste mosasaurus die in 1770 is gevonden, is een afgietsel te zien. Het heeft ruim vijftig jaar geduurd voordat duidelijk was van welk dier deze resten waren. Tot die tijd waren de resten van 'het grote onbekende dier van Maastricht'. Er bevindt zich ook een levensgrote reconstructie van de mosasaurus in het museum.

BIJZONDERE VONDST

Tijdens het Krijt lag de kust zo'n 50 km ten oosten van Maastricht. Tussen de resten van het zeeleven worden incidenteel resten gevonden van landdieren, zoals oervogels en dinosauriërs. Een bijzondere vondst is een minuscule tandje van een opossum-achtig diertje, het enige zoogdierfossiel dat uit die tijd gevonden is. Naast het tandje is een reconstructie te bewonderen van dit dier.

Resten van de wolharige mammoet.

BEN VAN ARKEL

DE TOCHT VERVOLGT...

Op de bovenverdieping komen het Pleistoceen en het Holoceen aan bod. Een deel van de opstelling is gewijd aan de fossielen van het Noord-Limburgse Tegelen. Dat deze fossielen afkomstig zijn uit het Tiglien, een van de warmste periodes van het Kwartair, is te zien aan de aanwezigheid van subtropische dieren als de aap en de panter. Ook resten van het Grote Tegelse hert en het Kleine Tegelse hert zijn aangetroffen. In de kiezen van het Grote Tegelse hert zijn vezels van lindehout gevonden. Dit bevestigt dat het dier in een bosrijke omgeving heeft geleefd. Daarnaast zijn resten te zien van de twee beversorten uit Tegelen: de in die tijd zeldzame Europese bever en de Tegelse bever. De laatste is uitgestorven aan het einde van het Tiglien toen het klimaat aanzienlijk afkoelde en er geen geschikt voedsel (de zachte stengeldelen van planten) meer was.

Stille getuigen van de koude periodes uit het Pleistoceen zijn onder andere de resten van de wolharige mammoet en de wolharige neushoorn. Opmerkelijk is de drie meter lange en vrijwel complete slagtang van een wolharige mammoet. Er is ook aandacht voor de groeve Bèlvédère waar niet alleen resten zijn gevonden van wolharige mammoeten, maar ook sporen van menselijke bewoning van ruim 250.000 jaar geleden. In een van de vitrines worden dierlijke resten getoond die

Resten van de Tegelse bever

Het diorama van een hellingbos geeft een momentopname weer. De gaai (links midden van de foto) komt net aangevlogen waarop de andere dieren in het bos reageren

vermoedelijk deel hebben uitgemaakt van het dieet van de Bèlvédère-mensen.

De route vervolgt met een samenvatting van de afgelopen 10.000 jaar, de tijd dat de mens een steeds grotere stempel is gaan drukken op zijn omgeving. Hiervan worden de afgelopen 2000 jaar getoond onder de expositie-naam 'Veranderingen'. Dit deel gaat over de invloed van het klimaat en de mens op het landschap, de flora en de fauna. Onze tocht door het verleden komt definitief tot een eind met de expositie 'Alleen de verandering houdt stand'. Hierbij is onder meer een prachtig diorama te bewonderen van een hellingbos.

ANDERE BEZIENS- WAARDIGHEDEN

Andere bezienswaardigheden binnen het museum zijn het Bruin museum, dat een mooie impressie geeft van hoe het museum in het verleden was ingericht, en de diorama's van een mergelgroeve en een vuursteenmijn in het subterraneum. Tot en met 15 januari 2012 is ook de tijdelijke expositie 'Trilobieten. Mini-monsters uit de oerzee' te bezoeken. Hier wordt onder andere de collectie van WPZ- lid Paul Hille getoond. Bezoekers ontvangen gratis

een speciaal voor deze tentoonstelling ontwikkeld informatieboekje over trilobieten.

Een bezoek kan niet worden afgesloten zonder de heemtuin te hebben bezocht. In de heemtuin bevindt zich een bijenstal en groeien verscheidene planten die in Zuid-Limburg voorkomen. De echte *eye-catcher* in de tuin is toch wel het glazen 'mausoleum' van Bèr, een 14 meter lange mosasaurus die in 1998 is ontdekt (*Prognathodon saturator*).

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht geeft een goede samenvatting van het natuurhistorisch verleden van het gebied. Ongeduldige lezers kunnen alvast een virtuele rondleiding nemen via de website (zie <http://www.nhm-maastricht.nl/nederlands/exposities/rondleiding/index-museum.htm>).

www.nhm-maastricht.nl

Adres: De Bosquetplein 7
76211 KJ Maastricht

Openingstijden:
di-vr 11:00-17:00
za-zo 13:00-17:00

Toegangsprijzen:
volwassen € 6,00
kind t/m 4 jaar gratis
kind 5-11 jaar €4,00
senior €4,00
cjp, countdown, student €5,00
museumkaart gratis
groepen vanaf 20p €5,00

AUTEUR
CYNTHIA
KROMOTAROENO